

„Soča“

izhaja vsak petek o polne in velja s priloga „Primorec“ in „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana: Vse leto . . . . . gld. 4-40. Pol leta . . . . . „ 2-20. Četr let . . . . . „ 1-10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština. Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglašajo pri upravnistvu. „Primorec“ izhaja vsakih 14 dni ob enem z ravnimi (na par) „Sočini“ številkami. „Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec po enkrat na vsaki polji. Kedar je v petek praznik, izidejo listi z v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo.)

Oznaniła

in „poslanice“ plačajo se za štiristopno petil-vrsto: 8 kr., če se tiskajo 1 krat, 7 „ „ „ „ 2 „ 6 „ „ „ „ 3 „ Večkrat — po pogodbi. Za večje črke po prostoru. Posamične številke dobivajo se v tobakarnah v Nunski in Šolski ulici po 8 kr. Dopisi pošiljajo naj se uredništvu, naročnina in reklamacije pa upravnistvu „Soče“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnistvo je v Marzinjevi hiši, Via del Mercato št. 12, II.

Železnica po vipavski dolini

Poročali smo že o svojem času, da je dne 4., 5. in 6. julija posebna komisija, obstoječa iz zastopnikov pristojnih političnih oblasti, vojne ministerstva, državne železnične uprave — z vdeležbo zastopnikov dežele, goriske trgovinske in obrtniške zbornice, goriskega mesta in vseh občin vipavske strani, pregledovala črto nameravane železnice, ki se ima po projektu inženjerjev Antonellija in in Dreossija graditi od Gorice do Ajdovščine. Podrobnosti o tem komisijem pregledovanju pa smo ostali do zdaj dolžni in zato jih hočemo danes donesti.

Komisija se je bila dne 4. julija zjutraj ob 8. uri zbrala na goriski postaji južne železnice, je tam pregledala obširen načrt in se potem lotila ogledovanja črte, katera se pri prvi stražarski hišici proti St. Andrežu odcepi od južno-železnične proge ter drži potem proti Biljem in od tam naprej mimo Bukovice po prvaškem polju čez Vipavo do Dornberga, od tam naprej zapet čez Vipavo, nad Rojci skozi kratek predor proti Selu, vedno ob desnem bregu Vipave unstran Kasovlja, mimo Velikih Zabelj do Ustija na Kranjskem, od koder se zasluče proti Ajdovščini, kjer ima biti za zdaj konec. Prva postaja je odločena med Mirnim, Vitojho in Biljami, druga med Renčami in Bukovico, tretja v Dornbergu, četrta pod Selom, četrta z imenom Kodrovi unstran Kasovlja v kamenjski občini, peta v Vel. Zabljah, šesta v Ustji in zadnja v Ajdovščini.

Komisija je na svojem petu opazovala krajne razmere, pozvedavala vse to, kar se ji je glede železnične črte posebno važno zdelo, zasliševala deputacije in posameznike in se potem ustavila prvega dne v Dornbergu, drugega pri Rebku in zadnjega v Ajdovščini, kjer je v zapisnik sprejemala želje in zahteve, ki so jih razodevali občinski zastopniki in posamezne bolj interesovane stranke.

Uprašanje zastran vipavske železnice je prevažno in zanima celo deželo; zato menimo, da je dobro poznati menenja in želje, ki so o tej na dan prišla pri komisijem obhodu.

Zastopnik južne železnice, viši nadzornik Heinisch, je izjavil, da bi se nova železnica ne mogla zvezati z južno tam, kjer je po načrtu določeno, ker so dotični prostori že odmenjeni za drugačno uporabo; zato da bi trebalo o tej zadevi se posebejega sporazumljenja z južno železnico.

Zastopniki mirenske občine so podali spomenico, v kateri so z ozirom na to, da je njih občina v obrtniškem in kupčijem oziru pomenljive važnosti, prosili, naj bi se železnična proga potegnila bliže mirenske vasi in postaja zgradila nasproti tankajšnjemu pokopališču.

Vertojbski zastopniki so vlekli na drugo stran. Po njih želji naj bi se železnična proga odmaknila bolj proti severu, postaja naj bi bila med gorenjo in dolnjo Vrtobjo, in pri biljenski cerkvi naj bi se proga iztekala v načrtano progo.

Biljenski zastopniki so zabilježili svoje želje v poseben zapisnik, ki so ga izročili komisiji. Z ozirom na velik promet, ki si ga more železnica obetati z izdelki biljenskih opekarnic, naj se postaja premakne bolj proti središču občine, železnična črta pa naj se, kolikor možno, preloži tako, da ne bo držala po zemljiščih, katera so razpostavljena povodnjim.

Zastopniki občin Renče, Bukovica in Vogersko so se oglašili v enakem zmislu, da bi se železnica odkazala viša lega, kjer bi o povodnjih ne ustavljala izstopajoče Vipave in sploh ne bila razpostavljena vodnim uplivom.

Prvaški zastopniki so se v obširni prošnji pritožili proti projektovani črti, katera jim preti pobrati najboljše polje in ugonobiti po povodnjih še to, kar jim po zgradbi železnice še ostane dobrega polja, v ravani. Oni se sicer veselje nove železnice, če jo prelože v višo lego, kjer bi imela naravnih tek, bi veliko manj stala, bi zavarovana bila proti povodnjim, bi se brez potrebe dveh mestov čez Vipavo lahko naprej gradila in bi sploh imela velike prednosti v primeri z ono progo, katero kaže projekt.

Dornberški zastopniki nimajo nič ugovarjati določeni progi, pa nimajo tudi nič proti temu, če se železnica v mejah prvaške občine pomakne bolj proti severu. Po vsakem načinu pa zahtevajo, da ostane postaja v Dornbergu kot središču vinske in sadne kupčije in križišču raznih cest.

Drugega dne so pri Rebku zastopniki rihemberske, šmarijske in gabrijske občine združeni z zastopniki nekaterih kraskih občin poslali obširno spomenico, v kateri sicer radostno pozdravljajo nameravano železnico, a zastavo boljše bodočnosti celaj vipavski strani, a izražajo ob enem željo, da bi se po tisti črti, katero zagovarjajo prvaški zastopniki naprej potegnili mimo Rojceev, preko Saksida, pod Vrhom, mimo Bizjakov do Birsov, kjer bi skozi kakih 150 m dolg predor v preserskem hribu peljala do Kodrovega, ali bolje rečeno do Kasovlja in od tam naprej proti Ajdovščini. Ta črta, pravijo prosilec, bi imela mnogo prednosti pred ono, katero kaže načrt, posebno pa to, da bi v prometno zvezo spravila srce vinskih in sadjarskih krajev celo gorisko vipavske strani in da bi jako ugajala tudi največjemu delu komenskega okraja.

Za njimi so podali zastopniki vseh podčavenskih občin (Crnice, Gojače, Vrtovin, Kamuje, Skrilje, Lokavec, Sv. Križ) vlogo, v kateri vlačijo železnico z vso silo na svojo stran, dokazovaje, da bi bila proga, katera bi držala za lohotom, ki ga dela Vipava nad Dornbergom proti Batujem in naprej pod Gojačevim in Vrtovinom, med Skriljami in Dobravljem, mimo Ceste do Ajdovščine s postajo med Lokavcem in Ajdovščino, ceneja, varnija, priobčnija in v občno več korist mimo one ob bregu Vipave.

Taj prošnji so se pridružili tudi zastopniki sempaske občine.

Kamenjski župan zahteva se posebe, naj bi se postaja Kodrovi po vsakem načinu prekrstila v postajo Kamuje, ker leži dotični prostor v kamenjski občini.

Zasebni interesent, posestnik fužin v Batujah, gosp. Josip Mullsch iz Gorice, je izjavil, da radostno pozdravlja nameravano železnico, katera obeta obrtniji velike koristi. (Dolje prihod.)

Družbe sv. Cirila in Metoda

redna VIII. velika skupščina dne 26. julija 1293 v Sežani na Krasu.

III.

III. Po kratkem odmoru ob 10. uri vabijo skupščinarje in verni ljud mili glasovi ubanih zvonov v bližno svetišče Rožje. Cerkev se napolni; župni upravitelj č. g. Fran Cvejni pristopi k oltarju ter opravlja presveto daritev za bive mrtve in žive družbenike ter sploh za krščanski prospek slovenskega šolstva po priprošnji družbenih zavetnikov sv. Cirila in Metoda, h katerima je nedvomno mnogo vernikov pošiljalo gorečih želja v zavesti, da se z zadobljenim blagoslovom nebeškim ne bomo trudili zastoj.

Cerkveno petje so oskrbeli domači pevci in vrli učitelji iz okolice. Posebno veličastno se je razlegal ob koncu sv. maše „slavospev k sv. Cirilu in Metodu“. Cerkev je zelo lična ter ima dragocene altarje.

IV. Nebo je bilo ta dan res milo, da smo lahko zborovali na prostem. Župan Mahorčič je prepustil v ta namen svoj prostorni krasni vrt, ki je bil tem povodom še posebej okusno ozalšan s cesarskimi in narodnimi zastavami. Kakor so naši pradedje nekda zborovali pod lipami, tako smo se tudi mi zdaj posvetovali v zavetji senenatih dreves. Za predsedniško mizo je očetovsko zrla na skupščinarje podoba cesarjeva, v polkroga na zeleni trati je bilo dokaj sedežev, na jedni strani pa pripravljena miza za častnike, katera so poslali „Slovenski Narod“, „Novice“, „Soča“, „Edinost“, „Sloga“, „Domovina“ itd.

Družbini prvomestnik T. Zupan prične zborovanje po običajnem redu. Predstavitvi zastopnika c. k. vlade gosp. Edmunda Fabiani, spregovori: Slavna osma velika skupščina!

Prisrčno pozdravljeni, častiti skupščinarji, došli danes k VIII. veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda v Sežano.

Letošnje upravno leto je naša družba, trudeč se za slovenskega šolstva blagor, storila prevažnih korakov naprej.

Tega, častiti, Vas bodo prepričala današnja vodstvena poročila.

Naša družba vstraja po svojih pravilih na verski podlagi. Le samo površen pogled v naše šole, čast. skupščinarji, bi Vas tega prepričal, kako je družbi sveta vera prvi faktor pri odgoji mladine. — Če vam je pa pred očmi naše leposlovno delovanje, opozarjam Vas uprav zadnje dni izle naše povesti „Ljubezen do matice“. Ta povest je pravo zrcalo onega verskega duha, ki veje v vodstvu naše družbe. Vzemite jo, berite jo — in topilo se vam bo heroični čutečo srce.

Naša družba se sme določno ponášati s svojo dinastično namero. Naše štiri braturo: „Cesar Franje Jožef“ — „Rudolf Habsburski“ — „Junakov“ I. in II. zvezek so glasna priča, kako da smo z ono besedo, ki ostane — širili ljubezen do cesarja in Avstrije svojimi spisi tako živim načinom, da se bo zaubiti hvalila naša lojalnost še takrat, ko ne Vas nobenega, častiti, ne mena in tudi naše družbe nič več ne bo.

Naša družba je po svojih pravilih domoljubna družba, trudeč se na podlagi materine besede za naravni razvoj slovenskega šolstva. A ob tem, ko skrbimo v obmejnih krajih za svoje, tujeja ne žalimo — mi ob skrbi za svojo spoštujemo tuje tako, kakor nam to veleja vera in oika.

Iz teh uzrokov, častiti, prodira ugled naše družbe, vodstvu v tolažbo — slovenskemu narodu pa brezdvombeno v zadostilo. (Tako je; dobro — in živio-klic.)

Odlčni gost, bivši državni poslanec dr. Dinko Vitezić, pozdravi v zvoniki hrvaščini skupščino kot načelnik novoosnovane „družbe sv. Cirila in Metoda za Istru“.

Prvomestnik konstatuje zadostno število navzočih pokroviteljev in zastopnikov ter pozove zapisničarja, da v dokaz objavi zglasene delegate ter prične z vodstvenim poročilom za preteklo upravno dobo.

IV.

V. Vodstveni tajnik Anton Žlogar obvesti, da so v smislu § 14. družbenih pravil zglaseni s posvetovalno in glasovalno pravico:

Izmej družbenih pokroviteljev:

Direktor Tomo Zupan, deželni poslanec Luka Svetec, deželni odbornik dr. Vošnjak, Kurat Žlogar, Oroslav Dolenc, mestni odbornik. Prof. dr. Svetina, župnik Ivan Vrhovnik, Dr. Fran Stov, odvetnik; vi I. Ljublj. Litijske in Smartinske Slovenke: št. I. zastopnica gospa Tereza Svetec, iste št. II. gospica Ljudmila Roblek, iste št. III. gospica Kristina Koblar, iste št. IV. gospa Ivana Knaflič, Gospica Vekoslava Koblar, Gospa Marija Koblar, rojena Rehar, posestnica, Trg Litijski; zastopnik Luka Svetec, „Dolenjski Sokol“ in Novonemški samci: zastopnik Viktor Rohrmann, tovarnar v Ljubljani, Ivan Plantan, c. kr. notar. Ženska podružnica v Postojni: gospd. Malči Vičič, Gospica Antonija Kadivec, posestnica. Ženska šentjakobsko-trnovska podružnica št. I. zastopnica gospa Ivana Gutnik, mladikova soproga, ista št. II. zastopnica gospica Antonija Kadivec, ista št. III. gospica Minka Marovt, mestna učiteljica. — Mokronoška podružnica: Anton Žlogar, pooblaščenec. Pivska podružnica: kurat Ivan Zupan, župnika Sv. Ivan pri Trstu; Josip Gašpersič, „Bralno društvo“ Sveti Ivan pri Trstu; Josip Negode, tajnik. „Vas Podholm“: župnik Martin Malenšek, pooblaščenec. Ženska podružnica v Trstu, državni poslanec Nabrgoj. Ženska šentpeterska podružnica v Ljubljani: gospa Marija Trček, veleposestnica. Ženska podružnica v Kamniku: mestni župan Jos. Močnik. Ženska podružnica v Sežani: gospa Mahorčičeva. Moška podružnica v Kranji: Ciril Pirč, posestnik in trgovec. Trnovska župnija v Ljubljani: Ivan Vrhovnik, župnika Sent Lambert: župnik A. Brčić, Prof. Jos. Zelenik, pooblaščenec. Čepnik Martin Drčar, župnika Višnja Gora: Ivan Čebašek, pooblaščenec. Ivan

Valenčič, posestnik in trgovec. „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani: Ivan Hribar, deželni poslanec. Vas Šmartno pri Litji: F. Knaflič, trgovec. „Narodna štaltica“ v Kranji: Ciril Pirč, Dr. Josip Šebesta za dr. Ant. vit. Vicco, Banka „Slavija“ in „Ljubljanski Sokol“; Iv. Hribar, Posojilnica v Ribnici; dr. Treo. I. Gerdol, posestnik. Župnja Cerklje na Gorenjskem: Radoslav Hočvar, farmacevt. Slovenska štaltica v Trstu: dr. M. Pretnar, odvetnik. Dr. Janko Marovt, okrožni zdravnik. Fran Jurca, trgovec. Dr. Fran Stov, odvetnik, pri Teharski podružnici. Župnja Zagorje ob Savi: Medved, starosta „Sokolov“. Dunajski visokošolci l. 1892: Staudiosus Svigelj, Zmagoslav Rohrmann, tovarnar v Ljubljani. „Gorijanski Dom“ v Gorijah, mestni župnik Malenšek, pooblaščenec.

Od družbinega vodstva: Prvomestnik prof. Tomo Zupan, Podpredsednik Luka Svetec, Ivan Hribar, deželni poslanec. Blagajnik dr. Josip Vošnjak, deželni odbornik, Zapisničar Anton Žlogar. Od družbinega nadzorništv: Mestni odbornik Oroslav Dolenc, Profesor dr. Ivan Svetina, župnik Ivan Vrhovnik. Od družbinega razsolništv: Doželno-sodiščni svetnik Ljud. Ravnikar, Dr. Fran Stov, odvetnik.

V.

Podružnični zastopniki za VIII. skupščino po § 14. v redu, kakor so bili zglaseni: 1. Št. Kancijan na Koroškem: Pooblaščenec: Žlogar za Mateja Servici, komendantorja na Reberci in Janeza Šumah, posestnika. 2. Apače na Koroškem: Za Andreja Butej in Jerneja Jagovec: pooblaščenca Filip Kandut in Stefan Bayer, kapelan. 3. Ženska podružnica Cerkljsko-Plainske okolice na Rakeku: gospe: Matilda Šebenikar, Marica Milavec, Marija Kovšca. 4. Škofja Vas: Fr. Vratarič, K. Vrečar. 5. Ženska podružnica v Logatcu: gospa Marija Gruntar, notarjeva soproga. 6. Ženska podružnica na Vrhniku: za gospo Ano Lenarčičevo, soprogo veleposestnika in deželnega poslanca: gospa dr. Marotova. 7. Ženska podružnica za Ajdovščino z okolico: za gospo Terezo Gabrijelčičevo, roj. pl. Premerstein: pooblaščenec Ivan Dugulin, župnik. 8. Zagorje ob Savi in okolico: starosta Zagorskega Sokola Matija Medved z gospo soprogo. 9. Sempas: župnik Blaž Grča. 10. Novo Mesto: Gimn. profesorja Novak in Vrhovec. 11. Stari Trg pri Ložu ženska podružnica: Gospa Olga Pečetovala. 12. Stari Trg pri Ložu moška podružnica: Fran Peče, trgovec. 13. Ormož ženska podružnica prof. Jos. Zeienik, pooblaščenec. 14. Beljak in okolica: Jožef Svaton, pooblaščenec za Matijo Wutti, Peter Markovič, slikar v Rožaku; Janez Vilič, veleposestnik; Jožef Svaton, kaplan v Št. Lenartu; Jan. Vilčnik, pooblaščenec za Iv. Lapaša in Gajlerja. 15. Idrija: moška podružnica: Valentin Lapajne, trgovec; Alojzij Novak, c. kr. učitelj, pooblaščenec. 16. Bolec: Miha Štrukelj, vikarij v Čezsoči. 17. Greta pri Trstu: Ivan Gerdol, Anton Škabar, Fran Dolenc, deželni poslanec, Matej Stržinar, I. Gustin. 18. Gradec: Izvanakademiška podružnica: Dr. Treo, pooblaščenec. 19. Postojna: Ženska podružnica: Viktorija Praprotnik, učiteljica, Rezika Jurca. 20. Gradec: Akademiška podružnica: drd. Bela Stuhec, dr. Treo, odvetniški kandidat, pooblaščenec. 21. Zalec: Ernest Širca in Fric Vrečar. 22. Št. Jurij ob južni železnici: Moška podružnica: Alojzij Kref, župnik na Kalobji.

23. Celovec: Prof. Ivan Huter.
24. Kamnik: Moška podružnica: Josip Močnik, mestni župan, Ljudevit Stiasny, mestni učitelj.
25. Trbovlje: Pankrac Gregorec, kapelan, Ferdo Roš, veleposestnik in župan.
26. Litija: Anton Breč, župnik, Ivan Jenko, postajni načelnik, Fran Knaflič, posestnik.
27. Kotmarovec: Matija Prosek, župan, Tomo Kuban, posestnik, Janez Stih, posestnik, prof. Huter pooblaščenec.
28. Šentjakobsko Trnovska moška podružnica v Ljubljani: Ivan Vrhovnik, župnik, Mavrilj Saražon, veroučitelj, Josip Pichler, okrajni tajnik v p.
29. Šentpeterska moška podružnica v Ljubljani: Martin Malenšek, župnik, Anton Koblar, deželni arhivar, mestni odbornik Trček.
30. Gorica: Moška podružnica: Dr. Fran Kos, profesor, Benedikt Poniž, c. k. učitelj, I. Kancer, nadučitelj.
31. Slovenska Bistrica: Dr. Dragotin Treo, pooblaščenec.
32. Ženska podružnica v Sezani: Gospe: Marija Mahorčič, Franja Gulič, Antonija Gabršček.
33. Selca na Gorenjskem: Fran Šlibar, posestnik.
34. Šentpeterska ženska podružnica v Ljubljani: Gospa Marija Trček, veleposestnica, gospica Helena Bavdek, tajnica, gospica Justina Lavrič, otr. vrtnarica.
35. Bled: Martin Malenšek, mestni župnik, pooblaščenec.
36. Postojna: Moška podružnica: Anton Ditrich, trgovec, Rihard Šeber, tiskar, nadžupan M. Vičič.
37. Sv. Ivan pri Trstu: Ivan Mar. Vatorec, trgovec, Anton Trobec, posestnik.
38. Pivka v St. Petru: Fran Groznik, vikar, Fran Križaj, veletrgovec.
39. Mokronog: Anton Žlogar, pooblaščenec.
40. Prem: Peter Cebin, učitelj.
41. Ljubljana. Šentjakobsko-Trnovska ženska podružnica: gospe Fil. Zupančičeva, Helena Vidmarjeva, Nežika Udovčeva, J. Praprotnik-ova.
42. Dornberško-Prvaška ženska podružnica: Gospa Josipina Bizjak, Amalija Ješek.
43. Trst: Ženska podružnica: gospici Josipina Delkio, Marica Nadlišek, učiteljici. Pooblaščenec Ivan Nabergoj, državni poslanec.
44. Kamnik: Ženska podružnica: Ljudevit Stiasny, pooblaščenec.
45. Komen: Adolf Hamel, dekan Josip Kovačič, župan.
46. Podgrad v Istri: Slavoj Jenko, deželni poslanec, Ante Stemberger, župnik.
47. Brdski sodnijski okraj: Janko Krsnik, dež. poslanec in graščak, Andrej Novak, posestnik v Trojanah.
48. Idrija: Ženska podružnica: prvomestnica Prva Ljubljanska Lapajne.
49. Prva Ljubljanska podružnica: Iv. Gogala, c. kr. notar, Gustav Pirc, tajnik kmetijske družbe.
50. Mestna ženska podružnica v Ljubljani: Dr. Andr. Ferjančič, državni poslanec in gospa Fil. Zupančičeva, pooblaščenca.
51. Priblaves in okolica: Štefan Bayer, Filip Kandut, Peter Markovič.
52. Tolmin: Moška podružnica: Iv. Krajnik, učitelj.
53. Tolmin: Moška podružnica: Ivan Krajnik, Andrej Gabršček, pooblaščenca.
54. Kranj: Moška podružnica: Ciril Pirc, posestnik in trgovec, Radoslav Hočvar, Fran Omersa, trgovinske zbornice svetnik.
55. Kostanjevica: Ivan Hribar, pooblaščenec.
56. Črnomelj: Ženska podružnica: Lov. Perko, mestni učitelj.
57. Črnomelj: Moška podružnica: Lov. Perko, mestni učitelj.
58. Teharja: Dragotin Hribar, tiskar.
59. Rečiča: Dr. Jos. Vošnjak, pooblaščenec.
60. Ormož: Moška podružnica: Jos. Zelenik, veleposestnik, pooblaščenec.
61. Črna: Anton Žlogar, pooblaščenec.
62. Gorica: Ženska podružnica: Marija Kancler, Irma Fabijani, Antonija Drufa, Josipina Blažon, Marija Kos.
63. Siška: Anton Koblar, arhivar.
64. Pliberk: Filip Kandut, občinski tajnik in pooblaščenec za Mihaela Hanina in Andreja Kukarja, posestnika.
65. Višnja Gora-Zatična: I. Pirnat, c. kr. notar.
66. Ajdovščina: Moška podružnica: Ivan Dugulin, župnik.
67. Trst: Moška podružnica: Matko Mandič, deželni poslanec, dr. Gustav Gregorin, odvetnik, dr. Karol Glasar, profesor, dr. Mat. Pretnar, odvetnik.
68. Gornji Grad: I. Bodošek.
69. Briska podružnica: Jos. Mašera, vikarji.
70. Dornberg-Prvačina-Gradišče: Jos. Poljšak, župnik, Jos. Orel, F. Tušar.
71. Božek na Koroskem: Jožef Paul p. d. Rutar, veleposestnik, Peter Markovič, slikar.
72. Sent-Jurij na južni železnici: Ženska

- podružnica: Dr. Drag. Treo, odvetniški kandidat.
73. Ribnica na Dolenjskem: Dr. Drag. Treo, pooblaščenec.
74. Kranj: Ženska podružnica: Gospica Pavla Omersa, veletrgovčeva hči.
75. Libelče na Koroskem: Filip Kandut, občinski tajnik.
76. Ptuj: Josip Zelenik, učelnik okrajnega zastopa in veleposestnik.
77. Poljanska Dolina: Ivan Čebašek, pooblaščenec.
78. Vihnika: Moška podružnica: Dr. Vošnjak, pooblaščenec, dr. Janko Marovt.
79. Trnovo-Hirska Bistrica: Dekan Iv. Vesel, notar Janko Bahne, I. Tomšič.
80. Cerklje na Gorenjskem: Župan Vavken, gospica Vavken-ova, Radoslav Hočvar.
81. Kobarid: Miha. Strukelj, pooblaščenec.
82. Metlika: Anton Žlogar, pooblaščenec.
83. Celje: Dr. Treo, Drag. Kribar. (Dalje pride).

DOPISI

Iz Kanala, 9. avg. — „Vam ki ste naši!“ Vedno mi zbuja te velepomembne, vse Slovence pozdravljajoče besede vrlih Sezancev dvojne občutke: veseli in tužni. Veseli, kako bi ne! Krog in krog po vseh pokrajinah naše mile, žalibog razkosane domovine potegujejo se naši bratje navdušeno in krepko za drage svetinje slovenskega rodu. Da si je bilo od začetka to delovanje malo, nezadostno in do sile težavno, razvnelo se je vendar v kratkih letih v močnejši plamen in sedaj navdušuje naše rojake pod praporom družbe sv. Cirila in Metoda po vseh slovenskih deželah za svetinje slov. naroda. In to, ti krasni vspehi, naj bi ne razveselili vsakega, kedor čuti v sebi le še kapljico slovenske krvi?

Zakaj pa žalostne občutke sredi tako splošnega veselja? — Nekako težko mi je, razkriti srce, pa vendar je bolje, da se sami obtožimo svojih slabostij nego bi nam drugi očitali krivico ali nemarnost. Naš trg bil je eden izmed prvih na Slovenskem, ki je zasadil v svoje srce slovensko trobojnico, a ne le zasadil, ampak tudi vedno se je zvesto držal, drži se ja in boje jej tudi zvest. Tudi podružnico sv. Cirila in Metoda ustanovil si je naš trg že pred več leti, pa — nesrečni smo bili. V svojej navdušenosti izvolili smo si predsednikom moža, kterega smo vsi globoko spoštovali, ki nam je v dan izvolitve z navdušenimi besedami opisoval vzvišene namene naše družbe, obljubovaje nam, da bo vedno z vsemi silami deloval zanj. Toda sile njegove — ali zaradi lastnih naporov ali vsled zunanjih pritiskov — upadle so in otrpule, in ni nam bilo doslej mogoče moža zbuditi ni z besedo ni s pismom k prejšnjemu delovanju. — Ker pa donša — kakor je to tako lepo izrazil pred g. Anton Koblar v Sezani — čast tudi dolžnost, zato prosimo, tem potora še j edenkrat sedanjega g. predsednika naše podružnice sv. C. in M. naj oživotvori zopet družbo, ali pa naj svoj častni posel odloži.

Pokojni Lavrič rekel mi je večkrat: „Delujte vedno na to, da bo naše ljudstvo rado čitalo! S čitanjem dobrih knjig in časnikov oblaži si srce in na podlagi čitanja dospē do boljšega gmotnega stanja in s tem do nezavisnosti!“

Dasi je poteklo od takrat že mnogo let v večnost, vendar je, rekel bi, naš okraj, žalibog, jako malo napredoval do danes v tem oziru in dosledno tudi v njegovih posledicah. Skoraj bi se upal trditi, da so danes med posestniki našega okraja, z malimi izjemami seveda, isti naročniki na raznovrstne slov. liste, kakor zdaj 20 let! Koliko zlatih naukov za dušo in telo bilo je v tej dobi razposlanc v svet, a vse to je za naš okraj večinoma izgubljeno, ker — ne čitamo. Zaradi tega pa sklenem danes svoj dopis z željo: „Podajmo si rokē k skupnemu delovanju, ter skrbimo, da bo naše ljudstvo raje čitalo nego doslej in vspeh pokazal se bo kmalu!“ Ako večjih listov ne moremo širiti med ljudstvo, poskušajmo vsaj s takimi, kakoršen je „Primorec“, ki za vrbnih 80 novčičev na leto prinaša vsakih 14 dñij obilo dobrega in zanimivoga berila.

(Teja lista gre precej tudi na Kanal-sko, zlasti v obližje Plavij. Toda še veliko premalo se stori v tem oziru! Da bi se vsi odlični rodoljubi nekoliko potrudili, čital bi ga vsak kmet. V neki vasi blizu Gorice pridobil je n. pr. čisto priprost, — navdušen Slovenec — čujte in strnite 25 naročnikov. Rodoljubi, posnenajte ga! Uredništvo).

Od Sv. Križa vipavskega. — Kakó smo se vzradostili, ko smo čitali januarja meseca t. l. v 5. št. cenjene „Soče“, da se je svetokriško „Bralno društvo“ po več letnem dremanju vendar-le prebudilo in spanja! V začetku smo mu silili vsi drugo bodočnost, kakor zdaj. Če se društveno stanje ne spremeni, bojim se, močno se bojim, da mu bo treba v kratkem času zložiti — „nagrobnico.“ Glavni uzrok propadanju svetokriškega

„Bralnega društva“ je nered. Zakaj bi ne imelo društvo poleg političnih listov tudi kakšno humoristično in leposlovno ali znanstveno berilo? — Ni potreba, da se po večkrat čita ena in ista stvar po vseh političnih novinah!

Društvo podpiramo skoraj sami vnunji udje; donacije naštem lahko vse na prste svojih rok in še mi preostane. Da, res, dajejo nam Križani — žalibog — lep izgled? Pa tudi to ni prav, da se pobirajo časniki iz bralnice in se nosijo na dom; ko pride človek v bralnico, pa nima česa v roko prijeti. — Dalje: zakaj ni ugod v čitalnico vedno odprt! Jednakič jedva, če mi je sreča mila, dosežem svoj smoter. Če slovek praša po ključu čitalnične dvorane — ne vé nihče za-nj; iskati ga mora od Heroda da Kajfeža — naposled ga še ne dobij. Je-li lepó to?! (Morda pa vendarle ni tako hudó. Ur.)

Da bi imelo društvo več takih udov, kakor je pred g. I. Kodrē, župnik, kateri daje v bralnico svoje tri liste brezplačno, potem bi se že zasukalo na boljši tir društveno stanje.

Te in mnoge druge neimenovane liče nahajajo se pri tem društvu. Da ne bom dalje govoril — kakor dober prijatelj društvu — rečem le: „Križani, delajte složno za svoje društvo in spoštajte je najprej Vi, potem je bodo še drugi!“

S Kranjskega, 16. avgusta. (Slovenost 30-letnice kranjske čitalnice) vršila se je v nedeljo 13. avg. veličastno, kakor se stajneje vršiti ni mogla. Dvaminu, da bi se v Ljubljani slična slavnost mogla lepše upri-zoriti, krasnejše razviti. Kranj pokazal je res, kakó mogočna narodna trdnjava je, kakó je ohranil kljub napóru tujih in žalibog tudi domačih klevetnikov svoje pravo narodno lice (katero pa bo treba vendarle še nekoliko očistiti, ker na zunaj kaže še preveč tujega lica. Ur.)

Pred zastopniki iz vseh slovenskih pokrajin obnovil je prisego na zastavo trobojno. Čast odličnemu meščanstvu, čast glavi njegovi videnju županu g. Savniku, ki je v krepkih besedah pozdravil došle goste. Nehoté spominjali smo se tedaj „bele“ naše Ljubljane in slavnosti sokolske....

Dne 16. avgusta 1863. leta, ko je stopila kranjska čitalnica v življenje, ko je nepozabni oče dr. Janez Bleiweis prihited z rodoljubi slovenskimi „inštalir“ jo, bil je majhen krog narodnih društev. In v nedeljo po preteku plodovitih 30 let?! Vsa pobujena Slovenija poslala je zastopnike svoje. Prav pravi „Slov. Narod“, da je bilo to taborovanje — dá pravi pravcati tabor „brezvercev“ slovenskih ki so hoteli v cerkev, a niso smeli. (Zalostno! Ur.)

Že zjutraj prihitedi so gostje s severne strani, okolu 12½ popoldne pa je pripeljal nenavadno dolg vlak slavitede je iz spodnjih krajev. Mej gromovitimi „Živio“ klici in sviranjem naše narodne himne vrela je občinstvo iz vozov. Po običajnem pozdravu in odzdravu, ko so razestne gospiče odčite zastave društev, posebno lepo ono „Ljub. Sokola“, razvrstili smo se v slavnostni sprevod. Na čelu korakala je domžalska godba, za njo pa se je vrstilo 26 društev s avojimi plapolajočimi zastavami. Mej potom sipale so nježne rokē na nas duhteče šopke, da so bila pota uprav nastlana bujnega cvetja. Takega ženstva nam nedostojte! In zopet smo se spominjali Ljubljane in njenih hčera.... Pred mestno hišo pričakoval je sprevod mestni župan g. Karol Savnik, starešina čitalnice kranjske, trudoljub odbojnik ji od njenega rojstva. Počastil nas je z ogovorom in „Slava“-klici naši veljali so njemu in stoletji gorenjski. Na zastavo kranj. čitalnice pripela je gospica Savnikova srebrn lavorov venec. Odtod podali smo se v čitalnične prostore.

Po kratkem sprevodu sledil je banket. Obširni Mayerjev vrst napolnil se je odličnega občinstva. Umerno, da je g. predsednik kranjske čitalnice g. not. Vikt. Globočnik napil prvi Njeg Veličastvu. Vojska godba zasvira cesarsko, občinstvo se dvigne s sedežev — nepopisno navdušenje. Tu je pač slednji lahko spoznal, kako častimo mi prezirani Slovenci svojega vladarja, kako vskipē naša srca, kadar zavzveni Njegovo ime. In mi smo ponosni na to svojo lojalnost, s krvjó potrjeno zvestobo! Da bi bilo tako povsod, tudi tam doli ob — morju adrijskem. (In pa — da bi se ta naša lojalnost primerno uvaževala! Toda: čim več lojalnosti skazujemo, toliko večji — puntarji smo. Uredn.) Radi nedostajanja prostora mi ni možno navesti vseh napitnic. Vsaka podžgala je navdušenje, vsaka segla je do srca. Pozdravljali smo v svoji sredi tudi brate iz tužnega Korotana, iz trojedne kraljevine, sinova „matuške“ Moslave in ponosne Češke: g. prof. Maksimilijana Osipoviča Pišerka iz Moskve in arhitekta Ant. Balšaneka iz Prage. Okolu 5 ure zaključil predsednik banket.

Ob 5. uri prikoračajo po zvokih „Sokolske“ na mestni trg postavni „Sokolasi“. Pričela se je telovadba. Naroda zbralo se je toliko, da se je prostorni mestni trg skoro napolnil. Vratolomne vaje čiih Sokolov žele so zasluženo priznati. Smelo trdimu, da je najlepša točka bila pohod grobov naših duševnih velikanov — dr. Franceta Prešerna in Simona Jenka. O tem in pa o čudni prepovedi poročal bom prihodnj. Neizbrisen nam ostane gan-

ljivi prizor na Prešernovem grobu. Bilo nam je, kakor da bi nam šepetala iz grobov pevca-proroka, preganjala obup iz naših src, vsposodbujala nas k vstrajnosti. Nehoté pa so nam zvenele kakor z daljave Jenkove besede:

„Bridka žalost me prešine, Ko se spomnim domovine...“ In srca občutila so ta položaj in neko vzvišeno resnobo pričal je sleherni obraz. Kaj naj rečemo večerni zabavi? Vse vršilo se je uprav sijajno, vse dovršeno, navdušuje po slavnostnem govoru dr. Iv. Tavačarja bilo je pa tako, da so se nam razširila prsa in da nas je navdal ponos. To je bila verna slika našega napredka, naše probujajoče se narodne zavesti. In preko vsakega, kdor se ji bo drznil postavljati mejē, proderemo do svojega smotra!

V svitu lampijonov, med sviračevim domžalske godbe, sokolskih trobentam in mej „živio-klici“ narodnemu meščanstvu poslavljali smo se od našega kraja — poslovliti se prepričavamo, da smo doživeli pomemben praznik, ki obrodil obilen sad. Bog dal, da bi tudi prostemu našemu narodu takó obilo zastopanemu, acipili v nedeljo čustvo samozavesti, — zvest, da lahko misli sam zase in da ne potrebuje več — opekunov. Bog i narod! D — Z.

Iz Ljubljane. (Abiturijentska veselica v Zagrebu). — Kaj srečna je bila misel, da se je osnovala letos veselica hrvatskih in slovenskih abiturijentov v Zagrebu. Doslej so bile jednake veselice v Ljubljani, letos pa privrkat v Zagrebu.

Dne 4. t. m. odpeljalo se nas je iz Ljubljane kakih 22 abiturijentov. Po poti pribuzilo se nam je še precej zastopnikov iz raznih mest takó, da nas je bilo vseh slovenskih abiturijentov nekaj čez 30.

Vzprejem na kolodvoru bil je naudušen. Došlo je veliko občinstva; imenujem naj zlasti vrlega g. dr. Amruša. V imenu hrvatskih abiturijentov nas je pozdravil g. Polič, odzdravil mu je Slovenec g. Vester. Odsli smo po mestu do vsučilišča. Akademsko društvo „Zastava“ vsprejelo nas je v svojo dvorano. Sledilo je par govorov in nekaj pesnj. Odsli smo potem na stanovanja, katera smo dobili v grško-katoliškem semenišču.

G. dr. Mazzura povabil nas je v svoj vrt, kjer smo bili uprav slovanski pogosteni. Za tem smo se odpeljali na grobove hrvatskih prepoditeljev, kjer smo položili na grob Stanko Vraza dva krasna venca z narodnimi trakovi. Hrvatski je govoril g. Polič, slovenski abiturijent Sušnik. Ogladali smo si še grobove drugih znamenitih Hrvatov, osobito grob pesnika Senoe. Ob 2. je bil banket, pri katerem so se vrstili razni naudušeni govori. Najzanimiveji bil je pa komers, pri katerem se je zbralo na tisoče občinstva.

Pevsko društvo „Sloga“ je pevalo neumorno, godba je svirala samo slovanske pesni, vmes pa so se vrstile napitnice Slovenem, Hrvatom, Strossmajerju, dr. Starčeviću, dr. Tavčarju in Hribarju. Krasno je govoril pisatelj dr. Tresič, ki nas je navduševal za akademična društva ter pojašnjaval dolžnosti akademikov, naudušeno pa je govoril pravnik g. Radič, ki je s svojim govorom vse občinstvo očaral. Viharno ploskanje sledilo je vsakemu govoru. Brzojavno so se pozdravili hrvatski in slovenski prvaki. Navdušenosti, ki je vladala pri komersu, mi ni moči popisati. Tu je bilo videti, kako tesno sta združena Hrvat in Slovenec.

Sledeti dan smo si ogledali Strossmajerjevo galerijo slik, pri obedu smo pa sklenili neko jako važno revolucijo, ki se tiče občevanja Slovencev z Nemci. Slovenski abiturijenti smejo z onimi Nemci, ki imajo priliko se naučiti slovenskega jezika, govoriti samo slovenski. Ta revolucija bo koristila posebno onemu delu dijaštva, ki le prerada občuje z nemško mladežjo, ter se takó navzame nemškega duha.

Popoldan bil je izlet v Maksimir, drugo jutro zjutraj smo se pa odpeljali v Ljubljano nazaj. Malo časa smo sicer bivali v Zagrebu, a videli smo, da Hrvatov v marsičem ne dosežemo. Zatorej učimo se od njih! Duh, ki nas je spojil takrat v Zagrebu, bodi nam voditelj v bodočem življenju. (To želimo prav od srca tudi mi. Prosimo, sporočajte nam enako na kratko, kakor danes še večkrat o dijaškem društvenem življenju. Uredn.)

Iz Maribora, 9. avgusta. (Izv. dopis). Koncert „Slovenskega pevskega društva“ z dne 6. avgusta t. l. se je v vsakem obziru tako obnesel, da bi bilo res greh, ako širše občintvo slovensko ne izve več o tem. Dovolite zato tudi meni, če prav malo kasno, par besedic reči o tej znamenitij narodni slavnosti. V prvi vrsti moram hvaležno omeniti nemških naših sodeložanov, katerih prirojena ljudjeznost se je ta pot osredotočila v tem, da bi nam bili radi na vsak način prepričali ta koncert. Kakor znano, dogovorilo se je bilo „Slovensko pevsko društvo“ z godbo nemškega pevskega društva na Ptuj, da bode ta godba sodelovala na koncertu ter je bila že podpisana dotična pogodba. Naši ljubjeznijvi nemški rojaki so pa terorizovali kapelnika in posamične godce, katerih nekateri so v mestni službi, da ne dobi godba nikdar več najmanjšega zaslužka pri Nemcih in da dotičniki vrhu tega zgube tudi svoje službe pri mestu, ako bodo sodelovali

na našem koncertu. Bahko si mislite, da se je tu polastil marsikoga opravičen strah — in posledica bi bila skoro — da bi godba ne bila sodelovala na naši slavnosti — baš kakor so Nemci želeli. Toda naši rodoljubi tudi niso spali, obljubili so in zagotovili vsem onim, kateri bi vsled nemškega nasilstva zgubili službo — boljše ali vsaj taka mesta, kakoršna so uživali do sedaj — in godba je šla na svoj riziko v Maribor ter sodelovala na koncertu! Resnici na čast moram omeniti, da se tako postopanje od strani nemškutarjev tudi pravim Nemeem studij ter da se kani ves odbor nemškega pevskega društva — kateri je bil godbi dovolil sodelovati — odpovedati zaradi netaktnosti nemškutarjskih članov.

Na koncert prišlo je pevsko društvo „Slavec“ iz Ljubljane korporativno, z njimi pa še mnogo drugih rodoljubov iz Kranjske in Štajerske. Oficijelni sprejem bil je na slavnostnem prostoru, na vrtu gostilnice „Pri Gambrianu“. Došle goste pozdravil je v imenu mariborskega odbora gosp. dr. Bezjak. Potem je bila sv. maša, pri kateri so peli ljubljanski pevci; po maši bila je glavna vaja in skupni obed. Popoldne ob 5. uri začel se je koncert. Vreme se je bilo ravno lepo pripravilo za dež — prav kakor bi bilo v službi ptujskih nemškutarjev; no kljub temu ni se dalo oplašiti niti občinstvu niti pevci. Ostali smo vsi na svojem mestu ter pod dežnikom poslušali vse krasne pevske in glasbene točke, precej obširnega programa. — Ne bodem vam obširno opisoval in ocenjeval posamične točke, no, reči vam moram, da je toliko moški, kakor mešani zbor tako precizno, s takim občutkom in tako dovršeno pol in prednašal, da je vsak količjak muzikaličen poslušalec imel priliko občutiti in vžiti vse krasote, ki so jih skladatelj vložil v dotične umotvore bodi si že v harmonizaciji, ideji, ali v stilizaciji. Kroga vsek točk bil je mešan zbor Foersterjeve „Ave Marija“, kateri je tudi vam Tržčanom znan še iz prejšnjih let. — Slišal sem že marsikak dober mešan zbor na Slovenskem, ali takega, kakoršen je bil ta, pa še ne. Sedaj se le mi je bila naenkrat jasna vsa krasota „Ave Marije“ in prepričan sem se, s kako silo deluje v velikem stilu osnovana in do zadnje podrobnosti tako umetniško izvedena skladba, kakor je ta — z občutkom in razumom peta — na občinstvo. Morali so jo seveda ponavljati. Tudi godba je prav dobro igrala — mej drugimi točkami prav mnogo slovenskih in hrvaških komadov. Sploh pa je bil ves vsopred skrbno sestavljen, točke vse srečno zbrane. Pevke in pevci zaslužijo največjo hvalo, da so premagali vse težave ter se naučili toliko in tako umetnih zborov v toliki meri, da so se že po jedni skupni vaji popolnoma ujemali. Po izvršenem vsopredu nastopili so mariborski tamburaši in pevci, kateri so nas prav izborno zabavali. Vsled neugodnega vremena, kajti lilo je še vedno, odšli so ljubljanski pevci in z njimi mnogo odličnega občinstva v hotel „k nadvojvodi Ivanu“, kjer se je razvnela jako živahna domača zabava. Pri Gambrianu ostalo jih je mnogo pod lopo, drugi so pa odšli v dvorane. Slavnosti se je udeležilo vse naše posvetno in duhovsko razumnstvo, in Kranjec in Primorec, ki so bili na koncertu, zdelo se je pač skoro neverjetno videti v taki slogi duhovnike — in to od najviših in najčastitljivejših do najmlajših — in posvetnjake vseh stanov. Ali če je že ta tila sloga ugodno uplivala na vsakega, zdeti se je moralo omenjenim bratom, da žive v nekem baličnem svetu, čuvši govore pri „nadvojvodi Ivanu“ iz duhovskih in posvetnih ust. Obžalujemo res, da je moralo toliko gostov že pred enajsto uro na postajo, kajti koj po njih odhodu prišli so še ostali od „Gambriana“ sem in začele so se napitnice in govori, kakoršnih menda še nismo, ali pa že dolgo nismo slišali. Prvi je spregovoril gosp. Hudo vernik, duhovnik v Mariboru, in dal duška čutilom, ki so nas vse navdajala; povedal je namreč jasno in glasno vsem, da je pač že vsem pravim rodoljubom dovolj tega zlo-miselno v naš narod zasajenega prepira in da je odklenalo vsem krivim pro-rokom, kateri nas uče, da imamo dva Boga — jednega v nebesih in jednega v Gorici. Mi rodoljubni duhovniki poznamo enega samega Boga v nebesih in nikogar drugega! Ravnati se hočemo po naukih svete vere, dajati Bogu, kar je božjega, pa tudi narodu, kar je narodovega — vrtni moramo torej narodu mir i slovo, katere sedaj takoj potrebuje ter nočemo več dovoliti, da bi se mešala in menjevala vera in politika, ampak goji naj se vsaka na svojem mestu! Proč torej s temi vsiljenimi nam razlikami mej konservativci in radikalc — brezverce v pa mej nami ni! Vsi smo rodoljubi, ki delujemo za svoj narod ter dobro vemo, da mu vere ne smemo jemati, ne pustiti jemati, — moramo pa tudi vzajemno braniti pravice svojega naroda. In tu na zele-nem Štajerskem stojimo duhovni s posvet-njaki, kakor videte, mož ob možu, ramen ob ramenu ter branimo svetinje milega nam naroda proti brezobzirnemu tujcu, ne ozi-rajoč se na domače intrigante! — Za njim je govoril duhovnik dr. Medved ter rekel mej drugim, da sicer ni pro-rok, da pa sodi po raznih pojavih, da se bliža konec teme, v katero nas nekod silijo in tlačijo ter da se je že začelo zoreti narodnem obnebu. Na mesto doseda-njih za malenkosti se preprijačoh politikov

in drugih prvakov nastopijo novi mladi možje, kateri brezobzirno pometejo to staro šar-ter store konec tem malenkostim in pa bratomornim bojem. Da so pa Slovenci mogli tako propasti, krivo je temu to, ker so zgubili vse velike cilje izpred oči. Mi mladi moramo si postaviti nove in naroda vredne cilje ter na svoj prapor zapisati: „zjedinjeno Slovenijo“. Pred to zastavo izgine dosedanja tema in z njo vsi prepiri in bratomorni boji in delovali bodemo zopet duhovniki in posvetnjaki složno na narodnem polji; ne kot konservativci in radikalc, ampak kot pravi rodoljubi.

Govorili so še drugi: prof. dr. Krek, dr. Marolt, duhovnik dr. Senjan in drugi v enakem smislu. In tako je bila v najlepši nadi, z najboljšimi nadami za bodočnost zvršena ta prepolnjava in vsacemu vdele-ženca nepozabna pevska slavnost. Dal Bog, da se kmalu uresničijo želje in ideje tu iz-ražene. „Ed“.

Književnost.

Zbrani spisi Pavline Pajkove. I. zvezek. S sliko in Zvrtopisom pisateljice. Tiskal, izdal in založil Dragotin Hribar v Celju.

Veselo književno novost nam je naz-naniti: vknjupno izdajo spisov naše goriske rojakinje in gojenke Pavline Pajkove. Pri nas na Goriskem dobro poznamo nekdanjo mar-ljivo deklamovalko „Paulino Doljakovo“, ktera se je takó rekoč pred našimi očmi razvijala v pesnikinjo in pisateljico. Saj je „Soča“ bila prvi list, v katerem je naša dična pissa-teljica objavljala prvence svojega plodovi-toga peresa. Čast, ktero si je čislana naša rojakinja pridobila po svojih mej tem na pet zvezkov naraslih spisih, zadeva ob enem naše gorisko narodno občinstvo, ktero se s svojimi leposlovnimi pisatelji mej Slovenci v resnici sme ponašati. Prvi zvezek Pavli-ninih spisov obsega „Pesni“ in tri prozaične spise, mej temi eno razpravo in dve daljši novele. „Pesni“ se odlikujejo po istinitosti čuvstva in gladki obliki, novele pa so polne mladostnega ognja, zraven pa obilne glo-bokih mislij in duhovitih izrekov. Vidi se jim na prvi mah, da so vrčne slike temeljito premišljenega življenja, zraven tega pa so zanimive v zapletkah dejanja in po glavnih osebah, v njih predočenih. Jako zanimiv dodatek prvemu zvezku ste slika in Zvrtopis pisateljic. Osvedočeni smo, da bodo „Zbrani spisi Pavline Pajkove“ v izvrstno zabavo in v prekrasen okras vsaki narodni hiši, ktera se sploh zanima za slovensko književnost, obohačeno s prelepimi deli slovenske pisa-teljice. Pri tem je cena zvezka jako nizko postavljena. Prvi zvezek, ki obsega 16 pol, stoji mehko vezan 2 kroni, trdo in jako ukusno vezan pa 3 kroni. Dobivajo se knjige ali neposredno pri Dragotinu Hriba-ru, tiskarju in knjigotržcu v Celju, ali pa posredno pri drugih slovenskih knjigarjih.

„Slovenska knjižnica.“ — Naznanilo o tem novem književnem začetku zbudilo je živahno zanimanje po vsej Sloveniji; od vseh strani nam namreč prihajajo vprašanja, kdaj začne izhajati ta velevažna in silno cenena knjižnica. — Današnji številki smo priložili posebno vabilo, na katero opozar-jamo vse prijatelje slovenske pripovedne in zabavne književnosti. Slovensko časopisje pa prav vljudno prosimo, da bi blagovolilo bo-disi ponatisniti ali pa krajše izpregovoriti o našem podjetju.

Litnica. — Dopolniti iz D. v Istri: Ne zamerite, dopis se nam vendarle ne zli umesten, zlasti zaradi onega dela, ki se tiče agitacije ob volitvah. Kar pridemo, ako boste celo Vi siriili take nazore? Zdi se nam, da je boljše, ako vsi rec bolj stvarno posljete v javnost. Nikar ne omejevati delokroga svojemu stanu, saj drugi dosti na to de-lajo. Pozdrav!

ZAHVALA.

Izrazi iskrenega sočutja, katero se nam je skazovalo o priliki prebridke izgube našega ljubljenege očeta

Ivana Marušič-a,

bilo nam je v najtežjih trenutkih naše nepopisne žalosti v veliko tolažbo. Iz-polnujemo zategadel le svojo dolžnost, ako na tem mestu presrečno zahvalimo vse tiste naše prijatelje in znance, ki so spremili predragega nam pokojnika k večnemu počitku, ki so položili na rake prelepe vence ali ki so nam na kateri koli drug način skazovali svoje prijazno sočutje. Bog obilo poplačaj vsem!

Žalujoča vdovina Marušičeva. V Solkanu, 15. avgusta 1893.

Jos. Kravagna

veletržec z vinom in žganjinami v Pljuju (Pettau) na Štajerskem prodaja
pravi slivovec iz l. 1892. po 42 gl. hektl. staršega „ 53 „ „
pravi tropinovec iz l. 1892. „ 38 „ „ staršega „ 41 „ „
pravi brinjevec po 58 „ „
vino (lastni pridelek) po 18 „ „
Dalje imá bogato zalogo vina na izbiro, cenejše in dražje, a tudi buteljke raznih vrst.

Verfälschte schwarze Seide Mann ver-brenne ein Mästerchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Aechte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verlässt bald und Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glänzt die Seidensfäden weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegenatz zurichten Seide nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerfällt sie, die der verfälschten nicht. Die Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofhof.), Zürich, versendet gern Muster von ihren echten Seidenstoffen an Jedermann und liefert einzelne Rollen und ganze Stücke portofrei und zollfrei in's Haus. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz.

Dr. Rose životni balzam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešujoče in napenjanja odstranjujoče ter milo raztopljajoče domače sredstvo.

Velika stekla 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana, zakonito varovana varstvena znamka

Zaloga skoro v vseh le-karnah Avstro-Ogerske.

Tam se tudi dobi:

PRAŠKO DOMAČE ZDRAVILO.

To sredstvo pospešuje prav izborno, ka-kor svoločijo mnoge skušnje, čiščenje, zrnjenje in lučenje r. n. ter poleg tega tudi blaži bolečine. V skatlicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več

Na vseh delih zavoj-nine je moja tu dodana zakonita varstvena znamka.

GLAVNA ZALOGA
B. FRAGNER, Praga,
št. 203 204, Mala strana, lekarna „pri črnem orlu“.
Poštna razposiljatev vsak dan.

Sargov zdravstveno preskušeni

KALODONT

(Lepota zob) je pripočeno in nezogljno ZOBNO ČISTILO. aromatično, osvetojajo, prak-tičen za potovanja, doma in wa tujem spetjan z največjim vplivom. priročna, čist in so dobi na dcorih, pri plenicah in prostakih dobi se posad. CENA 35 kr.

Priznanja iz naj-višjih krogov so pridejana vsakemu kosu.

SCHUTZ-MARKE

Kneippovo — sludno kavo, prstino 0,2 - 0,10 kavo.

V prijazen ozir!

Kava je pripravljena iz najboljših kavnih zrn, ki so jih očistili in jih očistili s pomočjo vode. Kava je pripravljena iz najboljših kavnih zrn, ki so jih očistili in jih očistili s pomočjo vode. Kava je pripravljena iz najboljših kavnih zrn, ki so jih očistili in jih očistili s pomočjo vode.

Štev. 285 Op.

Razglas.

Naznanja se, da
Javna Dražba
zastavil II. četrleta t. j. mesecev
aprila, maja in junija 1892
začne v
ponedeljek, dne 11. septembra 1893.
ter so bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke
Od ravnateljstva zastavljavnice in z njo združene hranilnice
V Gorici, dne 1. avgusta 1893.

Naznanilo.

Podpisani vsojam se svojim p. n. gos-podom naročnikom prevkljudno naznanjati, da grem 19. avgusta t. l. k vojaškim orožnim vajam, katere bodo trajale do 15. septembra t. l.; med tem časom bodo fotografirani zavod v ulici se. Klave št. 5. zaprt.

Priporočam se, da bi me blagovolili po dokončanih vajah z mnogobrojnim obla-kovanjem razveselili.

Gorica, 11. avg. 1893.
Z oddilnim spoštovanjem
Anton Jerkič,
svetloplavec.

OGLAS.

Udano podpisani počasnuje se naznaniti slavnemu občinstvu, da je znižal cene v svoji kavarni

Caffé Sociale

v ulici Caserma

in sicer:

Bela kava	po 8 kr.
Črna kava	„ 6 „
Vina, namreč marsala, malaga et-pro, polinovec — kozarček	„ 8 „
Izborni likvori	„ 8 „
Pijače z ledom, namreč: limonada, lampone, tamarindo	„ 10 „
Biljard po dnevu in po noči za vsako uro	„ 24 „

Za igro na karto se ne plačuje.

V Gorici, 15. avgusta 1893,
Silvio Mauro
kavarnar.

„Riunite Fabbriche d'Aceto di Trieste“

s podružnicami na Reki in v Pulju počasnujejo se naznaniti slavnemu občinstvu, da so z dnem 1. aprila t. l. ustanovile tudi v Gorici, Via Ascoli št. 17 v hiši bratov Bolaffio,

tvornico za kis ali jesih, katera bo vedno dobro založena z na-vadnim, kakor tudi z vinskim kisom po najnižje mogočih cenah.

Z vsem spoštovanjem:

„Riunite Fabbriche d'Aceto di Trieste“

2 zlati, 13 srebrnih svetinj,		9 častnih in priznalnih diplom.
-------------------------------	---	---------------------------------

KWIZDIN Korneuburski redilni prašek za žilino: za konje, rogato živino in ovce.

Se rabi že 40 let v mnogih hlevih, kedar brava ne naraja jesti, kedar slabo prebavljajo, da kravo dajo več in boljše mleka.
Cena celi škatli 70 kr. 1/2 škaf. 35 kr.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijsk. Paziti je na zgornjo varstveno znamko in zahtevati izrecno Kwizdia korneuburski žilinski redilni prašek.

GLAVNA ZALOGA:
Franz Joh. Kwizda
k. n. k. österr. und künigl. rumän. Hoflieferant, Kreisapotheker Korneuburg bei Wien. 2

Privaten zavod

za dečke, ki bodo obiskovali javne šole, odpre se v Gorici začetkom 1893/94. pod vodstvom stolnega vikarija. Za stanovanje, hrano in nadzorstvo bo znašala mesečina 15 gld.

Clement Rubbia

urar v Semeniški ulici št. 8 v Gorici
prodaja prav dobre ure budilke (Wecker)
z enoletnim zagotovitvom po poštnem
povzetju in poštnine prosto po 2 gld.
80 kr. — Prodaja tudi druge stenske
ure in verižice. Sprejema v popravilo
vsakoršne ure zagotavlja vestno delo,
točno postrežbo in zmerne cene.

Naznanilo.

Daje se javno na znanje, da vsled
skupne izjave z dne 7. t. m., katero so pod-
pisali vsi goriski trgovci z železjem, bodo
odslej vse njihove štacune zaprte ob nedeljah
in praznikih.

V Gorici, 8. avg. 1893.

Trgovci z železjem.

Gosp. Papis si je pridržal pravico, imeti
prodajalnice odprto ob nedeljah in praznikih pred
košnjo sena zaradi trgovine s kosami.

Vozni listi in tovorni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod
„RED STEARN LINIE“ iz Antwerpena
direktno v

New York & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske
vlade. Na vprašanja odgovarja točno: kon-
cesijonovani zastop

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17
ali pri

Josip-u Strasser-u

Statbureau & commercieeller Correspondent
der k. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Teodor Slabanja

srebar v GORICI (Görz) ulica Morelli 17

se priporoča preč. duhovščini za na-
pravo cerkvenih posod in orodij iz čistega
srebra, alpaka in medenine, kot: **manštrane,**
kelihov, itd. itd. po najnižji ceni v najno-
vejših in lepih oblikah. Stare reči popravim
ter jih v ognju postrebrim in pozlatim.

Da si zamorejo tudi menaj premožne
cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo
po želji prečastitih p. n. gospodov naroč-
nikov prav ugodni plačilni pogoji stavili.

Ilustrovani cenik franco.

Pešilja vsako blago dobro spravljeno in poštnine
franco.

Glasovita

radi svojega učinka, o-
dihkovana radi svojih
zdravilnih lastnosti z
častno diplomo in
zlato svetinjo na raz-
stavi v Londonu in
Parizu, z zlato sve-
tinjo v Briselju in
Tunisu

želodčeva tinktura

G. Piccoli-ja, lekarka v Ljubljani
je vspešno dietetično
sredstvo, katero krep-
ča in zdravi želodec.

kakor tudi opravi prebavnih organov
izborna pospešje.

Izdelovatelj razpošilja jo proti povzetju
zneska v zabojih po 12 steklenic za 1 gl. 36
novc., po 55 steklenic (zaboj tehtja 5 kg) za
5 gl. 26 novc. Poštnino plača vedno naročnik.
Cena eni steklenici 10 novcev.

Zdravila za živino.

Skušena redilna štupa za
živino,

za konje, rogato živino, ovce in
prašiče i. t. d.

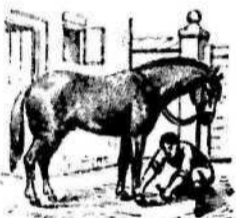

Rabi se skoro
40 let z naj-
boljšim vapo-
nom večinoma
po hlevih, ako ži-
vinče ne mo-
re jesti, sla-
bo prebavlja
zboljuje mleko
in nareja, da kra-

ve dajo več mleka.

Zametek z rabilnim navodlom vred velja
le 50 kr. 5 zamotkov z rabilnim navodlom sa-
mo 2 gld.

Čret za konje.

Najboljše ma-
zilo za konje,
pomaga pri pre-
tegu žil, ote-
kanju kolčen,
strgonanju v
boku, vkrizu,
otekanju nog,
mehurjih na
nogah itd.

Steklenica z
rabilnim navo-
dom vred stane

le 1 gld., 5 steklenic samo 4 gld.

Ta zdravila za živino se dobijo v
lekarni Trnkoezi-ja
v Ljubljani zraven rotožarja
in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Ustanovil l. 1767 Johann Jakob Samassa.

ALBERT SAMASSA

c. in kr. dvorni zvonar

v Ljubljani

Harmonični in melodični glasovi z iz-
borno pripravo za zvonenje. Zvonove do 40 cen-
tov more zvoniti en sam mož. Čista kovina s
srebrobelo bliščobo. Močan, čist glas. — Garan-
cija pet let.

Cerkvene priprave iz masivnega bronu: sveč-
niki, lustru, svetilke, oltarni križi, kánonske ta-
blice, lonci za cvetlice itd., dalje gasilnice, pumpe,
ograje pri studencih, ventili, itd.

Občine in požarne straže dobè naročila tudi
na obroke.

Ceniki brezplačno!

Štiri častne diplome.

21 svetinj.

Vsi stroji za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, čistilni mlini za žito izbiralnice, slamoreznice.
Avtomatični aparati proti peronospori.

Tlačilnice za grozdje in olive. Tlačilnice za sadje, apa-
rati za kletarstvo.

Pumpe za vse svrhe in v obče

vse stroje za kmetijstvo, vinar-
stvo in moštarstvo v najrazno-
vrstnejših najboljših uredbah
prodaja

Ign. Heller, Dunaj

Praterstrasse N. 78

Bogato ilustrovani katalogi v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku
gratis in franko.

Cene zopet znižane.

Prekupei dobè izdaten popust.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

zavaruje

človeško življenje

po vseh kombinacijah

mного ugodneje, ko vsaka druga zavarovalnica.

Členi banke „Slavije“ imajo brez posebnega pri-
plačila pravico do dividende, kateri je dostej
iznašala po 0%, 20%, 25% in jedno leto celo 18%.

Za skode izplačala je doslej banka „Slavija“ čez dvest
milijonov goldinarjev. Po svojih rezervnih in poroštvenih
fondih more se meriti z vsako drugo zavarovalnico.

Kako koristno in potrebno je zavarovanje
življenja, dokazujejo naslednje

primere:

1. Miha Dolničar iz Št. Vida nad Ljubljano zavaroval se je dne 15.
oktobra 1873 in umrl dne 11. avgusta 1874. Uplačal je 30 gld. 60 kr.; dedici
njegovi pa so prejeli od banke „Slavije“ 1000 gld.

2. Josip Zamoška, deželni odbojca v Ljubljani, zavaroval se je dne 10.
aprila 1874. Do svoje smrti dne 22. februarja 1875. uplačal je 125 gld. 28
kr.; banka „Slavija“ pa je dedičem njegovim izplačala 1000 gld.

3. Henrik grof Wurmbraun v Konjicah zavaroval se je dne 15. marea-
ja 1875 ter je do svoje smrti dne 15. mareaja 1877 uplačal 1188 gld.; dediči
njegovi pa so od banke „Slavije“ prejeli 6000 gld.

4. Anton Alciin župnik v Begunjah, zavaroval se je dne 1. avgusta
1870. Po smrti njegovi dne 17. julija 1881 izplačala je banka „Slavija“ kapi-
tal 1000 gld. dasi je bilo uplačane zavarovalnine le 364 gld. 98 kr.

5. Janez Verbič, načelnik postaje na Raketu, zavaroval se je dne 5.
aprila 1878; umrl pa je dne 25. novembra 1883. V tej dobi uplačal je 174
gld. 96 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala dedičem njegovim 1000 gld.

6. Luka Šabec, trgovec in posestnik v Št. Petru na Notranjskem, za-
varoval se je dne 30. januarja 1882 za 1900 gld. Do svoje smrti dne 17.
junija 1884 uplačal je 215 gld. 52 kr.; in banka „Slavija“ izplačala je rodbini
njegovi ves zavarovani kapital.

7. Dr. Ivan Pitanič, očetnik v Postojni, zavaroval se je dne 10. no-
vembra 1882. Do svoje smrti dne 9. oktobra 1891 uplačal je 3159 gld.; banka
„Slavija“ pa je dedičem njegovim izplačala 6000 gld.

8. Simon Matejčić, župnik v Starem Pazinu zavaroval se je dne 10.
januarja 1892 in je umrl že dne 25. februarja istega leta. Dasi je uplačal,
le 7 gld. 49 kr.; izplačala je banka „Slavija“ njegovim dedičem 1000 gld.

9. Petar Bogović, župnik v Lomu na otoku Rabu, zavaroval se je dne 15.
maja 1889 svojim trem nečakinjam, Milici, Bini in Andjeliji Miletičevim, po
500 gld. dote. Na to zavarovanje uplačal je do svoje smrti dne 28. februar-
ja 1891 148 gld. 88 kr.; banka „Slavija“ pa bo dedičem imenovanih deklic
ko doživi 18. leto, izplačala 500 gld. tedaj vsem trem 1500 gld.

10. Josip Perko, učitelj v Smihelu pri Zuzemberku, zavaroval je svo-
jemu sinčku Josipu 1000 gld. dote. Do svoje smrti uplačal je 25 gld. 53 kr.;
banka „Slavija“ pa bo dedičem njegovemu, ko doseže 20. leto svoje starosti
izplačala 1000 gld.

Vsa pojasnila o zavarovalnih zadevah daje radovoljno
generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani
v lastni hiši, Gospodske ulice št. 12.

Podpisana počašuje se naznaniti slav.
občinstvu, da je sprejela v najem gostilno
„pri zlateg križu“, nekdanj „pri Lizi“
v Gorici, Kapucinska ulica.

Poleg dobre pive toči izborna domača vina,
ina dobro kubinjo in hlev po najnižjih cenah.

V nadi, da jo bo sl. občinstvo v obi-
lem številu obiskovalo, zagotavlja svojim gg.
gostom, da si bo prizadevala ustreči vsem
njihovim pravičnim zahtevam.

S spoštovanjem udana
Marija udova Mandler
gostilničarka in lastnica.

Najboljša osvežujoča pijača je

Tamarindov sirup

Cristofoletti

Najboljše krepilo po kopalšču je
Elizir iz kine in železa
Cristofoletti.

Sel. Kneipp

prepotrebna za

Kathreiner-jeva Kneippova sladna Kava

vsako hišo

je

z okusom prave kave. Ta daje nedosegljivo prednost, da se more opustiti škodljivo uživanje čiste ali pa pomešane prave kave ter
pripravljati še veliko okusnejša in pri tem zdravejše ter redilniša kava. — Nepresegljivo kot primes k pravi kavi.
Jako priporočljivo za ženske, otroke in bolnike. Ponarejenj treba se je skrbno ogibati. — 1/2 kila po 25 kr. Do-
biva se povsod.

Edino pravo v belih paketih s podobo župnika Kneippa kot varstvena znamka.